PÅ ALLT TUNNARE IS

ATT MINSKA SVART SOT KRÄVER OMEDELBARA ÅTGÄRDER

INTRODUCTION

”Tipping points” understryker det brådskande behovet av att minska utsläppen svart sot i Arktis

I takt med att klimatkrisen förvärras och flera ”tipping points” varnar för oåterkalleliga och skenande förändringar, har det blivit en akut global prioritet att minska påverkan från BC (black carbon-svart sot) i Arktis. Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) måste agera nu för att bidra till insatserna för att bromsa och stoppa avsmältningen i Arktis, som påskyndar den globala uppvärmningen.

Arktis värms upp till fyra gånger snabbare än resten av världen, delvis på grund av ökande utsläpp av BC från sjöfarten. Avsmältningen i Arktis och de sammanlänkade effekterna av andra föroreningar och förlust av biologisk mångfald får långtgående konsekvenser för globala vädermönster, ekosystem och havsnivåhöjningar, liksom för de urfolk och den fauna som lever i Arktis.

I juli 2025 publicerade organisationen Pacific Environment rapporten ”On Thin Ice: Why black carbon demands urgent action” (”På tunn is: Varför svart sot kräver brådskande åtgärder”), som argumenterar för att fartyg som trafikerar Arktis och dess närområden ska använda så kallade ”polära bränslen”, exempelvis renare destillatbränslen som genererar mindre svart sot-BC.

Denna rapport, ”På allt tunnare is”, uppdaterar utvecklingen sedan dess, vilket bland annat omfattar:

- IMO:s pågående överläggningar om ett krav på ”polära bränslen” i Arktis, framlagt av Danmark, Frankrike, Tyskland och Salomonöarna.
- Att klimatets ”tipping points” är oroväckande nära eller redan har överskridits.
- Att förlusten av havsis accelererar och försvagar den marina näringskedjan för fisk, marina däggdjur och valar, enligt ny forskning.
- Att förluster av is på land och i haven runt Arktis signalerar betydande havsnivåhöjningar och störningar i viktiga havsströmmar.
- Att utsläppen av BC från sjöfarten ökar och har tidigare underskattats.
- Att Internationella domstolens (ICJ) klimatbeslut kräver åtgärder för att förebygga klimatskador.

Denna utveckling förstärker behovet av och den rättsliga skyldigheten för IMO:s medlemsstater att skyndsamt vidta åtgärder för att minska klimatskadorna i Arktis som orsakas av utsläpp av BC från sjöfarten.

Nödvändiga åtgärder

För att skydda Arktis från utsläpp av BC - svart sot - från fartyg måste IMO:s medlemsstater anta en bindande ändring av den Internationella Konventionen om Förhindrande av Föroreningar från Fartyg (MARPOL), som kräver användning av renare marina bränslen i det bredare arktiska området.

När Kommittén för Skydd av den Marina Miljön (MEPC 85) sammanträder i november 2026 måste den behandla den kvarstående frågan om hur det havsområde, där ett krav på särskilda polära bränslen skulle vara mest effektivt, ska definieras.

När MEPC:s Underkommitté för Förebyggande och Bekämpning av Föroreningar (PPR 14) möts i januari 2027 måste den agera för att skydda Arktis genom att rekommendera ett obligatoriskt byte från restbränslen till polära bränslen, såsom renare marindiesel (MGO), för fartyg som trafikerar det bredare arktiska området. Kravet bör träda i kraft så snart som möjligt.

MEPC 86, som sammanträder i oktober 2027, måste därefter besluta i enlighet PR 14:s rekommendationer och anta ett obligatoriskt krav på polära bränslen för fartyg som opererar i det bredare arktiska området.

PACIFIC ENVIRONMENT

CLEAN ARCTIC ALLIANCE